

Sygn. akt VII U 1485/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2018 r. w Warszawie

sprawy K. Z. i W. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania K. Z. i W. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 28 sierpnia 2017 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż W. Z. jako pracownik u płatnika składek K. Z., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) w W., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 17 czerwca 2015 roku.

Sygn. akt VII U 1485/17

UZASADNIENIE

K. Z. złożyła w dniu 27 września 2017r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 sierpnia 2017r. nr (...), stwierdzającej, że W. Z. nie podlega, jako pracownik u ww. płatnika składek obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17 czerwca 2015r.

W treści odwołania płatnik składek wskazała, iż W. Z. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, a wszystkie nieścisłości oraz brak przedstawienia w organie rentowym dokumentów poświadczających zatrudnienie ww. ubezpieczonego wynikały ze zmiany biura rachunkowego, które nie mogło w wyznaczonym terminie ich przygotować i przesłać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym płatnik składek wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków (odwołanie, k.2-9 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 października 2017r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie. W treści odpowiedzi na odwołania organ rentowy wskazał, że w dniu 12 listopada 2015r. została wydana decyzja stwierdzająca, że W. Z. jako pracownik u płatnika składek K. Z. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 17 czerwca 2015r. Zgodnie z tą

decyzją, organ rentowy sporządził dokument wyrejestrowujący W. Z. z ubezpieczeń społecznych od dnia 17 czerwca 2015r. oraz skorygował dokumenty rozliczeniowe.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ponadto że, ze złożonych dokumentów ubezpieczeniowych wynika, że w dniu 22 kwietnia 2017r. W. Z. został ponownie zgłoszony przez płatnika do obowiązkowych ubezpieczeń od dnia 17 czerwca 2015 r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a następnie w dniu 26 kwietnia 2017r. płatnik wyrejestrował ww. z ubezpieczeń z dniem 17 czerwca 2015 r. W dniu 6 lipca 2017r. płatnik ponownie zgłosił ww. do ubezpieczeń od 1 lutego 2017r. Dokumenty rozliczeniowe zostały za ww. złożone do 07/2017r.

Organ rentowy wskazał ponadto, że z przedstawionych przez płatnika składek dokumentów wynika, że W. Z. został zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 17 czerwca 2015r., następnie od dnia 01 sierpnia 2016r. w wymiarze czasu pracy 1/4 etatu, na stanowisku kierownika.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł nadto, że w toku postępowania strony nie przedstawiły dowodów faktycznego wykonywania pracy przez W. Z.. Nie podano świadków mogących potwierdzić fakt świadczenia pracy przez ww. na rzecz wskazanego płatnika składek. Płatnik w toku postępowania nie przedstawił m.in. zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy i karty wstępnego szkolenia BHP. Pomimo wezwania przez Zakład do przedstawienia kopii książki przychodów i rozchodów za rok 2015,2016 i 2017. Ponadto płatnik ma zaległość na koncie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia. W związku z powyższym organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i wyceny przedsiębiorstw na okoliczność czy sytuacja majątkowa płatnika składek pozwalała na zatrudnienie ubezpieczonego(odpowiedź na odwołanie, k. 10-11 a.s.).

W dniu 27 września 2017r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 sierpnia 2017r. nr (...) wniósł również W. Z.. W treści odwołania ubezpieczony wskazał, iż nie zgadza się z powyższą decyzją, bowiem do chwili obecnej pracuje na rzecz płatnika składek na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i dopuszczenie dowodu z zeznań świadków I. K. oraz A. K., na okoliczność potwierdzenia wykonywania przez niego pracy. Ponadto odwołujący do odwołania dołączył kopię orzeczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy oraz kopię wstępnego szkolenia w dziedzinie bhp (odwołanie, k.2-6 a.s. sygn. akt VII U 1486/17).

W dniu 27 października 2017r. w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W treści niniejszego pisma, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaprezentował tożsame stanowisko jak w odpowiedzi na odwołanie skierowane do K. Z. (odpowiedź na odwołanie, k.7-9 a.s. sygn. akt VII U 1486/17).

Zarządzeniem z dnia 7 listopada 2017r. Sąd na podstawie art. 219k.p.c. sprawę o sygn. akt VII U 1486/17 połączył ze sprawą VII U 1485/17 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i prowadzenia dalej pod sygnaturą VII U 1485/17 (zarządzenie, k.11 a.s. Sygn. akt VII U 1486/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Firma K. Z. (...) z siedzibą w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 1 lipca 2012r. Przedmiotem działalności firmy są przede wszystkim badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych (informacja z CEiDG akta rentowe).

Od 2005r. ww. firmę prowadziła E. Z. - matka płatnika składek, która zarządzała nią wraz z W. Z.. W 2015r. na podstawie cesji klinię przejęła córka W. –E. Z.- K. Z.. Płatnik składek w swojej firmie zatrudniała 5 osób na podstawie umowy o pracę, m.in.: I. K. w wymiarze pełnego etatu na stanowisku pielęgniarki z wynagrodzeniem w wysokości 3500,00zł brutto, A. K. w wymiarze 0.5etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1050,00zł.

W dniu 17 czerwca 2015r. pomiędzy K. Z. a jej ojcem W. Z. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika z wynagrodzeniem w wysokości 2400,00zł brutto miesięcznie. W dniu 30 maja 2015r. ubezpieczony odbył szkolenie z zakresu BHP, natomiast w dniu 1 czerwca

przedstawił zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na ww. stanowisku. W pierwszym okresie przejęcia przez K. Z. kliniki, zajmował się on wdrażaniem nowej właścicielki w funkcjonowanie firmy, uczył jak przeprowadzać negocjacje z klientami, a także pomagał w kontaktach NFZ. W powyższym okresie czasu, ubezpieczony w pracy pojawiał się codziennie, potwierdzając swoją obecność na liście obecności. Z uwagi na fakt wdrożenia się w struktury firmy oraz pogarszający się stan zdrowia ojca, płatnik składek podjęła decyzję o zmniejszeniu jego wymiaru czasu pracy do 1/4 etatu. Z uwagi na powyższe okoliczności w dniu 31 lipca 2016r. pomiędzy K. Z. a W. Z. została zawarta kolejna umowa o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 sierpnia 2016r. z wynagrodzeniem w wysokości 462,50zł brutto, następnie w dniu 1 lipca 2017r. strony stosunku pracy zawarły aneks do umowy z dnia 17 czerwca 2016r. w którym ustaliły, iż wynagrodzenie ubezpieczonego wzrośnie do 500,00zł brutto miesięcznie.

Pomimo podpisania powyższych umów o pracę zakres obowiązków W. Z. nie zmienił się, nadal pomagał córce prowadzić klinikę. Ponadto był odpowiedzialny za część organizacyjną oraz techniczną, utrzymywał stały kontakt z Sanepidem oraz placówkami NFZ. Wydawał także polecenia A. K. w zakresie administracyjnym. W. Z. posiadał własny gabinet, również podpisywał listę obecności, a także wykonywał polecenia płatnika składek. Wynagrodzenie otrzymywał „do ręki” za pokwitowaniem odbioru wynagrodzenia. Wnioski urlopowe odwołującego akceptowała i podpisywała K. Z.. W momencie przebywania ubezpieczonego na urlopie wypoczynkowym jego obowiązki przejmowała płatnik składek.

W dniu 17 czerwca 2015r. W. Z. został wyrejestrowany z ubezpieczeń społecznych. W dniu 22 kwietnia 2017r. odwołujący został ponownie zgłoszony przez płatnika do obowiązujących ubezpieczeń od dnia 17 czerwca 2015r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a następnie w dniu 26 kwietnia 2017r. W dniu 26 kwietnia 2017r. K. Z. wyrejestrowała ww. z ubezpieczeń społecznych z dniem 17 czerwca 2015r. W dniu 6 lipca 2017r. płatnik składek ponownie zgłosiła ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 lutego 2017r.

Płatnik składek nie zalega w opłacaniu należnych podatków, lecz opłaca je nieterminowo (umowy o pracę, akta rentowe, orzeczenie lekarskie, k.7 a.s., karta szkolenia, k.8 a.s., dowód z przesłuchania K. Z., k.25-26, 36 a.s., zeznania W. Z., k.26-27, 36 a.s., zeznania świadka I. K., k.34-35 a.s., zeznania świadka A. K., k.35 a.s., pismo organu rentowego akta rentowe).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.) w związku z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r., poz. 459 z późn. zm.) oraz art. 22 § 1 i art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 z późn. zm.) wydał w dniu 19 maja 2016 r. decyzję nr: (...), w której stwierdził, że W. Z., jako pracownik u płatnika składek K. Z. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17 czerwca 2015r. (decyzja z dnia 28 sierpnia 2017r. nr (...) a.r.).

Od ww. decyzji organu rentowego, płatnik składek złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie, k.2-9 a.s.).

Powołane przez Sąd Okręgowy dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za bezsporne i mające rozstrzygające znaczenie.

Sąd Okręgowy dał również wiarę zeznaniom świadków: A. K. oraz I. K. oraz słuchanych w charakterze stron: odwołującej K. Z. i odwołującego W. Z., którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące charakteru pracy odwołującego W. Z. na stanowisku kierownika. Zeznania odwołującego W. Z. były szczere, logiczne, a nadto korespondowały z zeznaniami świadków oraz płatnika składek K. Z., jak również znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Jednocześnie odwołująca K. Z. w swoich zeznaniach wskazała na racjonalne i zgodne z doświadczeniem życiowym powody, dla których zatrudniła W. Z.. Z kolei wskazani powyżej

świadkowie, jako osoby współpracujące z W. Z. w ramach pracy w klinice potwierdzili, że mieli z nim kontakt osobisty, wskazywali także, że ubezpieczony pomagał płatnikowi składek w prowadzeniu firmy, wykonywał polecenia wydawane przez K. Z., a także zajmował się kwestiami techniczno-organizacyjnymi. Z tych też względów w ocenie Sądu Okręgowego zeznania wszystkich wskazanych powyżej osób są wiarygodne, gdyż wzajemnie ze sobą korespondują, wspólnie tworzą jednolity, logiczny i nie budzący wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego obraz okoliczności sprawy. Ponadto w dużej mierze relacje świadków, a przede wszystkim stron postępowania, znajdują potwierdzenie w treści zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów. Z tego też względu, Sąd nie znalazł żadnych powodów, aby kwestionować ich wiarygodność w jakiegokolwiek części.

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2018r. Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika organu rentowego, tj. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i wyceny przedsiębiorstw na okoliczność, czy sytuacja majątkowa płatnika składek K. Z. pozwalała na zatrudnienie ubezpieczonego jako niemające znaczenia dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem w myśl art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Przepis art. 227 k.p.c. ma zastosowanie przed podjęciem rozstrzygnięć dowodowych i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. Z. od decyzji organu rentowego z dnia 28 sierpnia 2017r. nr (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy umowa o pracę zawarta przez płatnika składek K. Z. a W. Z. w dniu 17 czerwca 2015r. stanowi ważną i skuteczną umowę o pracę, czy też - jak twierdzi ZUS - umowa ta została zawarta jedynie dla pozorów, w związku z czym nie wywołała ona i nie wywołuje skutków w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia.

Przystępując do oceny prawnej przedmiotu sporu, w pierwszej kolejności przyznać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust.1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalno- rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od momentu nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu art. 22 § 1 k.p. stosunek pracy to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego wyznaczonym za wynagrodzeniem. Swoistość stosunku pracy wyraża się w jego cechach, które odróżniają go od stosunków cywilnoprawnych, a także zwyczajowej, okazjonalnej pomocy członków najbliższej rodziny świadczonej na rzecz określonego przedsiębiorcy, w ramach których świadczona jest praca. Do tych właściwości stosunku pracy należą: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter stosunku pracy, osobisty charakter świadczenia pracy oraz podporządkowanie pracownika co do miejsca, czasu i sposoby wykonywania pracy, wyrażające się również w możliwości wydawania pracownikowi poleceń dotyczących pracy.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należało, że sformułowany przez organ rentowy zarzut pozorności umowy o pracę w oparciu o przepis art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. był chybiony.

Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2013 r. (II PK 299/12) oświadczenie woli jest złożone dla pozorów, jeżeli jest symulowane. Symulacja ta musi się składać z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują symulowanej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich przeświadczenie (niezgodne z rzeczywistością), że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych, objętych treścią ich oświadczeń woli. Po drugie między stronami musi istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji). A zatem jest to porozumienie, co do tego, że zamiar wyrażony w treści symulowanych oświadczeń woli nie istnieje lub że zamiar ten jest inny niż ujawniony w symulowanych oświadczeniach. Niezgodność rzeczywistego zamiaru stron z treścią czynności prawnej musi odnosić się do jej skuteczności prawnej oraz woli powołania do życia określonego stosunku prawnego.

Sąd Najwyższy zwraca w tym orzeczeniu uwagę, że przepis art. 83 § 1 k.c. opisuje dwie różne postaci pozorności. Pierwsza z nich dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej dla pozorów i jej dokonanie nie służy ukryciu innej czynności prawnej. Można tu mówić o pozorności zwykłej, bezwzględnej lub o symulacji absolutnej, bezwzględnej. Druga dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej pozornej w celu ukrycia innej czynności prawnej (dysymulowanej), której skutki prawne rzeczywiście chcą wywołać. Czynność prawna pozorna, wyrażająca oświadczenie woli pozorne, nie ukrywające innej czynności prawnej, nie wywołuje między stronami skutków prawnych, gdyż jest nieważna w świetle art. 83 § 1 k.c. Oświadczenie woli stron nie może wywołać skutków prawnych odpowiadających jego treści, ponieważ same strony tego nie chcą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1986 r., I CR 45/86).

Osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę, nie podlega ubezpieczeniu społecznemu i nie nabywa prawa do świadczeń wynikających z tego ubezpieczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96 oraz z dnia 17 marca 1998 r., II UKN 568/97). Fakt, że oświadczenia stron umowy zawierają określone w art. 22 k.p. formalne elementy umowy o pracę, nie oznacza jednak, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony nie zamierzały osiągnąć skutków wynikających z umowy, w szczególności jeżeli nie doszło do podjęcia i wykonywania pracy, a jedynym celem umowy było umożliwienie pracownikowi skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, umowa taka jest pozorna (art. 83 k.c.).

W świetle ustalonego stanu faktycznego w sprawie, nie ulega wątpliwości, że W. Z. świadczył pracę na podstawie umowy o pracę zawartej z K. Z. w dniu 17 czerwca 2015r. Potwierdzają to w sposób jednoznaczny nie tylko zeznania stron niniejszego postępowania, ale również wiarygodne zeznania świadków: I. K. oraz A. K., będącymi osobami współpracującymi z odwołującym w ramach pracy w klinice (...) z siedzibą w W.. Świadkowie Ci potwierdzili, iż W. Z. zajmuje stanowisko kierownika, a w ramach tego zatrudnienia jest odpowiedzialny za część organizacyjną oraz techniczną funkcjonowania kliniki. Ponadto pośredniczy w kontaktach z Sanepidem oraz placówkami NFZ. Nadto W. Z. wraz z K. Z. potwierdzili, że już wcześniej, a mianowicie przed podpisaniem umowy o pracę w dniu 17 czerwca 2015r. ubezpieczony wraz z żoną – poprzednią właścicielką firmy, prowadził ww. klinikę, gdzie również zajmował się sprawami organizacyjnymi, dlatego też znał doskonale strukturę firmy i mógł tą wiedzę przekazać córce, która przejęła rodzinną firmę.

Jednocześnie należy wskazać, iż wbrew ocenie organu rentowego, istnieją dowody na potwierdzenie faktu świadczenia przez odwołującego pracy na rzecz ww. płatnika składek, co prowadzi do przyjęcia, że umowa o pracę z dnia 17 czerwca 2015r. została zawarta zgodnie z przepisami prawa pracy.

W rozpoznawanej sprawie W. Z. z dniem 17 czerwca 2015r. podjął pracę w ramach stosunku pracy, początkowo w wymiarze pełnego etatu, a następnie w wymiarze ¼ etatu, natomiast pracodawca świadczenie to przyjmował - co w świetle przekonującego stanowiska Sądu Najwyższego, wyklucza przyjęcie pozorności umowy o pracę. Wprawdzie Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 14 marca 2001 r. (II UKN 258/00) i z dnia 19 stycznia 2010 r. (I UK 261/09) podniósł, że brak pozorności nie wyklucza rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia

prawa (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), to jednak w ocenie Sądu Okręgowego, teza taka powinna mieć mocne, jednoznaczne oparcie w stanie faktycznym sprawy i nie może pozostawać jedynie w sferze domysłów, czy sugestii ze strony organu rentowego - jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu treści tej czynności prawnej, że z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest zakazane przez ustawę. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są więc sobie bliskie znaczeniowo i czasem się pokrywają. Organ rentowy nie może jednak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji zasadnie twierdzić, iż przedmiotowa umowa zawarta została dla pozorów, a jednocześnie zmierzała do obejścia prawa w rozumieniu art. 58 k.c. Przepisy art. 83 k.c. i art. 58 § 1 k.c. stanowią odrębne, samodzielne i wykluczające się wzajemnie podstawy nieważności czynności prawnej. Czynność zmierzająca do obejścia prawa nie może być jednocześnie czynnością pozorną z tego choćby względu, że pierwsza zostaje rzeczywiście dokonana, druga zaś jest jedynie symulowana. Niekiedy ważna może być w świetle art. 83 § 1 zd. drugie k.c. czynność ukryta. Dopiero wówczas jest możliwe badanie jej treści i celu w świetle kryteriów wyrażonych w art. 58 k.c. Nie jest więc możliwe obejście prawa poprzez dokonanie czynności prawnej pozornej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. I UK 649/12).

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie potwierdzają zatem, aby celem zawartej umowy o pracę był brak woli rzeczywistego jej świadczenia z jednej strony i brak woli korzystania z tej pracy przez drugą stronę. Umowa o pracę z dnia 17 czerwca 2015r., jako czynność prawna - nie była również spreczna z ustawą i nie zmierzała do wywołania celu sprzecznego z ustawą. Tezę powyższą potwierdza treść dokumentów w postaci wskazanych umów o pracę, dowodów wypłat wynagrodzenia, zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy, karty wstępnego szkolenia bhp, a także zakresu czynności odwołującego. O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowana jako obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r. II UK 334/07).

Jak już zostało wskazane potwierdzeniem faktu realizowania przez W. Z. umowy o pracę z dnia 17 czerwca 2015r. obok powołanych wyżej dokumentów, są również wiarygodne i korespondujące ze sobą relacje świadków oraz stron postępowania. W ich świetle W. Z. jeszcze przed zawarciem przedmiotowej umowy o pracę zdobył praktyczne doświadczenie w zarządzaniu owej kliniki.

Ponadto – co istotne – w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisu art. 22 § 1 k.p. ponieważ W. Z. zobowiązał się i świadczył pracę określoną w umowie o pracę na rzecz pracodawcy K. Z., za co otrzymywał ustalone w umowie wynagrodzenie. W takiej sytuacji niewątpliwie posiadał status pracownika, zaś zawarta w dniu 17 czerwca 2015r. pomiędzy stronami umowa o pracę nie może być uznana za czynność prawną pozorną, bądź też sprzeczną z prawem lub mającą na celu obejście prawa, co w konsekwencji powodowałoby jej nieważność. Jednocześnie podkreślić należy, że w ramach stosunku pracy pracownik jest podporządkowany pracodawcy co do sposobu, miejsca i czasu wykonywania pracy. Podporządkowanie to nie ma jednak charakteru absolutnego. Zgodnie z art. 100 § 1 k.p. pracownik ma obowiązek wykonywać tylko te polecenia, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z umową o pracę lub przepisami prawa. Pracownik wykonuje także pracę pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym. W realiach rozpoznawanej sprawy, K. Z. wydawała polecenia władcze odwołującemu, co również potwierdzili zawnioskowani w sprawie świadkowie. Brak jest zatem podstaw do stwierdzenia, że w stosunku pracy, łączącym strony brak było elementu podporządkowania pracowniczego, co mogłoby świadczyć o tym, że umowa o pracę z dnia 17 czerwca 2015r. została zawarta nie w celu faktycznego wykonywania przez odwołującego obowiązków pracowniczych, lecz wyłącznie w zamiarze uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzasadnieniu wydanej decyzji kwestionował również zasadność zatrudnienia pracownika, jakim był W. Z., argumentując to okolicznością, że płatnik składek posiada wysoką zaległość z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. W tym miejscu podkreślenia wymaga jednak, że nie jest rolą

organu rentowego decydowanie o polityce kadrowej konkretnego podmiotu prawnego. Obowiązujące przepisy nie dają organowi rentowemu możliwości kwestionowania decyzji kadrowych przedsiębiorcy, a także wpływu na podejmowanie zobowiązań przez pracodawcę. Kontrola ZUS może dotyczyć tylko i wyłącznie faktycznego zatrudnienia i wykonywania przez osobę ubezpieczoną czynności wynikających z zawarcia umowy o pracę.

Na marginesie wskazać także należy, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy bez znaczenia pozostawał fakt, że pracodawca w wyznaczonym terminie nie przedłożył w organie rentowym zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy i karty wstępnego szkolenia bhp, bowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdził rzeczywiste, faktyczne wykonywanie przez odwołującego zleczanych przez pracodawcę obowiązków pracowniczych.

Reasumując, skoro pomiędzy stronami powstał ważny stosunek pracy i był on faktycznie realizowany, odwołujący W. Z. podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.) od dnia 17 czerwca 2015r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie K. Z. od decyzji z dnia 28 sierpnia 2017r. nr (...), w konsekwencji, czego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że W. Z. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym pracowników z tytułu zatrudnienia u płatnika składek K. Z. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w W. od dnia 17 czerwca 2015r., o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

28/02/2018 r.